

III. DOCUMENTAR JURIDIC

RAPORT PRIVIND EVOLUȚIA LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL DREPTURILOR OMULUI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ROMÂNIA – 2015¹

Anul 2015 reprezintă pentru drepturile omului un an al provocărilor multiple, în care protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului este de permanentă actualitate, iar valori ale Uniunii Europene precum demnitatea, drepturile omului, libertatea, statul de drept, democrația, pacea și solidaritatea, trebuie respectate și apărate de întreaga societate, începând cu fiecare cetățean în parte și terminând cu instituții, organizații, organisme naționale, europene și internaționale.¹

Pentru promovarea și protejarea acestor drepturi, *Ziua drepturilor omului din 10 decembrie 2015* a fost dedicată lansării de către Organizația Națiunilor Unite a unei campanii dedicate împlinirii a 50 de ani de la adoptarea a două acorduri internaționale pentru drepturile omului, astfel: Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice.

De asemenea, în anul 2015 s-a împlinit *un deceniu de la semnarea Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană*. Procesul de aderare la UE a reprezentat cel mai important obiectiv național din ultimii 25 de ani care, alături de aderarea la NATO, și a antrenat transformări ireversibile în ceea ce privește modernizarea societății românești, prin racordarea sa deplină la setul de valori și principii europene și euro-atlantice.²

În februarie 2015, la nivelul Comisiei Europene s-a lansat o invitație persoanelor și/sau organizațiilor din România, care desfășoară activități de lobby și/sau de reprezentare la nivel european, pentru **înscrierea în registrul de transparență al instituțiilor europene**, în vederea primirii în mod automat de alerte privind consultările publice sau inițiativele Comisiei în domenii de interes și a participării la ședințele publice ale

Parlamentului European.

Totodată, Comisia Europeană a solicitat României, comunicarea măsurilor luate privind asigurarea implementării integrale a directivei privind combaterea abuzurilor și a exploatării sexuale a minorilor, precum și a pornografiei infantile. Din constatările Comisiei, România alături de alte cinci state membre, fie nu au comunicat toate măsurile de punere în aplicare a directivei, fie nu au adoptat încă legislația necesară.

În cadrul Consiliului de Afaceri Externe, din iulie 2015, s-a evaluat și stadiul implementării **Planului de Acțiune al UE privind drepturile omului și democrația pentru perioada 2015-2019** având ca temă „**Menținerea drepturilor omului în centrul agendei UE**”.³

Conform comunicării comune a Parlamentului European și a Consiliului, drepturile omului și democrația constituie principii directoare ale UE, cu toate că globalizarea generează noi provocări care sporesc complexitatea protecției drepturilor omului. Însă „pentru ca cetățenii să aibă încredere în mijloacele pașnice este necesar ca aceștia să se simtă protejați împotriva deciziilor arbitrare și să aibă sentimentul că opiniile lor pot influența procesul de luare a deciziilor politice. Acest lucru nu poate fi realizat decât într-o societate democratică, bazată pe respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în care guvernul nu este corupt și își asumă responsabilitățile, în care parlamentul este în măsură să reflecte diversitatea de opinii și de interese din cadrul populației pe care o reprezintă, în care societatea civilă este dinamică, mass-media este liberă, iar sistemul judiciar este independent.”

Astfel, discuțiile din jurul obiectivelor de dezvoltare durabilă post-2015, care pun *accentul pe drepturile omului și drepturile femeilor* ca obiective de sine stătătoare, reflectă acest obiectiv.

¹ Elaborat în cadrul Institutului Român pentru Drepturile Omului în coordonarea dr. Claudia Elena Marinică, cercet. șt.

² A se vedea comunicatul Ministerului Afacerilor Externe al României cu prilejul acestui eveniment.

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52015JC0016>.

Drepturile omului și democrația trebuie să rămână în centrul acțiunii externe a UE, iar rolul Uniunii în promovarea democrației, a statului de drept, a universalității și a indivizibilității drepturilor omului, precum și a respectării principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite trebuie să fie unul semnificativ.

Planul de acțiune identifică *cinci domenii strategice de acțiune*:

➤ *stimularea participării active a actorilor locali*: drepturile omului și democrația nu se pot înrădăcina pe deplin decât în locurile în care există o puternică participare locală. Acest capitol al planului de acțiune se concentrează asupra acțiunilor și activităților menite să îmbunătățească modul în care interacționăm cu toate părțile interesate de pe plan extern, atât cu părțile interesate guvernamentale, cât și cu cele neguvernamentale. Se pune accentul în mod deosebit pe provocările legate de spațiul de care dispune societatea civilă;

➤ *abordarea principalelor provocări din domeniul drepturilor omului*: acest capitol se concentrează asupra provocărilor cu tematică specifică din domeniul drepturilor omului, menținând, în același timp, echilibrul necesar între, pe de o parte, drepturile civile și politice și, pe de altă parte, drepturile economice, sociale și culturale. Lista de acțiuni completează și întărește obiectivele urmărite în capitolul anterior;

➤ *asigurarea unei abordări cuprinzătoare în materie de drepturi ale omului în ceea ce privește conflictele și crizele*: în acest capitol sunt propuse o serie de acțiuni menite să promoveze și să susțină dezvoltarea unor instrumente și politici la nivel național, regional și internațional în scopul de a preveni încălcările drepturilor omului, de a lua măsuri împotriva acestor încălcări și de a le remedia, un accent deosebit fiind pus pe încălcările cele mai grave, care reprezintă motive de îngrijorare pentru comunitatea internațională. De asemenea, acest capitol reflectă necesitatea clară ca UE să își adapteze instrumentele existente la caracterul schimbător al conflictelor;

➤ *favorizarea unei coerențe și a unei consecvențe sporite*: acest capitol se referă la faptul că este necesar ca, alături de ÎR/VP, Comisia să integreze într-o și mai mare măsură considerentele legate de drepturile omului în aspectele externe ale politicilor UE, în special în

politicile privind comerțul/investițiile, migrația/refugiații/azilul și dezvoltarea, precum și în cele privind combaterea terorismului, pentru a asigura o coerență sporită a acestor politici;

➤ *sporirea eficacității și consolidarea unei culturi orientate spre rezultate în domeniul drepturilor omului și al democrației*: în contextul provocărilor tot mai mari și al resurselor limitate, o mai bună utilizare a instrumentelor, activităților și politicilor existente este singurul mod de a spori efectele acțiunii UE în domeniul drepturilor omului. Acest capitol propune acțiuni care vor ajuta UE să elaboreze abordări mai strategice și orientate într-o mai mare măsură spre obținerea de rezultate."⁴

La nivelul UE, începând cu data de 10 ianuarie 2015, au devenit aplicabile dispozițiile *Regulamentului (UE) nr.1215/2012 („Regulamentul”) al Parlamentului European și al Consiliului privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor pronunțate de instanțele de judecată în materie civilă și comercială*, din data de 12 decembrie 2012⁵, care reglementează principiul liberei circulații a hotărârilor pronunțate de instanțele de judecată dintr-un stat membru al Uniunii Europene în materie civilă și comercială și recunoașterea și executarea acestora în celelalte state membre U.E., chiar și în situația în care acestea sunt pronunțate împotriva unei persoane care nu are domiciliul în acel stat membru al Uniunii Europene.

Acest Regulament vine să îmbunătățească accesul la justiție, Uniunea fiind nevoită să mențină și să dezvolte un spațiu de libertate, securitate și justiție, care să faciliteze, printre altele, accesul la justiție, prin intermediul principiului sus-menționat; de asemenea, prevederile Regulamentului respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, în special principiul dreptului la o cale de atac eficientă și la un proces echitabil, garantate la articolul 47 din Cartă.

Directiva (UE) 2015/637 a Consiliului

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015JC0016&from=RO> p.6-7

⁵ Publicat în J.O. al Uniunii Europene nr. L 351 din data de 20 decembrie 2012.

*privind măsurile de coordonare și cooperare pentru facilitarea protecției consulare a cetățenilor nereprezentați ai Uniunii în țările terțe și de abrogare a Deciziei 95/553/CE,*⁶ care se adresează statelor membre vine, așa cum se precizează în conținutul acesteia, în întărirea valorilor pe care se întemeiază Uniunea, valori care includ solidaritatea, nediscriminarea și respectarea drepturilor omului, iar Uniunea ar trebui să își susțină valorile și să contribuie la protecția cetățenilor săi întrucât dreptul fundamental la protecție consulară al cetățenilor nereprezentați ai Uniunii în aceleași condiții ca resortisanții naționali, prevăzut de art.46 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene este o expresie a solidarității europene.

Scopul directivei este de a stabili măsurile de cooperare și coordonare necesare facilitării suplimentare a protecției consulare pentru cetățenii nereprezentați ai Uniunii. Astfel, se dorește facilitarea exercitării dreptului cetățenilor UE prevăzut de art.20 alin.(2) litera c) din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene de a beneficia, pe teritoriul unei țări terțe în care statul membru al cărui resortisanți sunt nu este reprezentat, de protecție din partea autorităților diplomatice și consulare ale oricărui stat membru, în aceleași condiții ca și resortisanții statului membru respectiv, luând de asemenea în considerare rolul delegațiilor Uniunii de a contribui la punerea în aplicare a acestui drept.

Desigur că pentru o Uniune Europeană care să vină în promovarea și protejarea drepturilor omului, trebuie să existe pe lângă dezvoltarea economică, echilibru social și o diversitate culturală. Protejarea minorităților naționale nu poate reprezenta o justificare a violenței sau încălcarea normelor de drept internațional, cum de altfel problema migrației și protejarea imigranților și, nu în ultimul rând, protejarea refugiaților de fiecare stat membru nu poate presupune ca soluție excluderea acestora, ci este nevoie de politici de integrare coerente, alinierea acestora la standardele societății care îi primește.

Evident că probleme de genul celor menționate mai sus, au generat o realitate complexă, inclusiv posibilitatea rediscutării

Acordului Schengen și al Convenției Schengen în ceea ce privește modalitatea în care statele membre ar putea reintroduce controalele temporare la frontiere și interzicerea intrării unei persoane în acest spațiu pe motive de securitate.

În ceea ce privește **migrația**, pentru anul 2015, Uniunea Europeană a urmărit acționarea pe *patru piloni*, și anume: reducerea migrației ilegale, salvarea vieților și securizarea granițelor externe, o politică puternică privind azilul și o nouă politică privind migrația legală.

Pe fondul migrației ilegale din ce în ce mai greu de stopat, este normal ca U.E. să acorde o atenție sporită strategiei anti-terorism (având în vedere evenimentele din Franța dar și din Turcia, cu toate că aceasta nu este stat membru al U.E., însă este membru NATO) și strategiei privind migrația, strâns legate între ele, punându-și amprenta asupra liberei circulații în U.E. și nu numai, prin măsuri de întărire a controlului la frontiere.

După atacurile din Franța, conform *Rezoluției Parlamentului European din 11 februarie 2015 referitoare la măsurile de combatere a terorismului*⁷, Parlamentul European a considerat necesară **adoptarea unei strategii externe a UE pentru combaterea terorismului internațional**, solicitând Uniunii să promoveze un parteneriat mondial împotriva terorismului și să coopereze îndeaproape cu actorii regionali, cum ar fi Uniunea Africană, Consiliul de Cooperare al Golfului și Liga Arabă și în special cu țările învecinate cu Siria și Irak și țările care au fost afectate grav de conflict, cum ar fi Iordania, Libanul și Turcia, precum și cu ONU și, în special, cu Comitetul privind combaterea terorismului.

În urma evenimentelor care au avut loc pe teritoriul său, Franța a avizat Consiliul Europei că ar putea suspenda aplicarea prevederilor privind respectarea Convenției Europene a Drepturilor Omului, conform art.15 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ce menționează posibilitatea unei derogări excepționale privind aplicarea ei în caz de război sau de alt pericol public ce amenință existența unei națiuni.

Astfel, se subliniază necesitatea ca UE,

⁶ Publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria 106, din 24 aprilie 2015.

⁷<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0032+0+DOC+XML+V0//RO>.

statele sale membre și țările partenere să își bazeze strategia de combatere a terorismului internațional pe statul de drept și pe respectarea drepturilor fundamentale și că o strategie cuprinzătoare a Uniunii privind măsurile de combatere a terorismului trebuie, de asemenea, să utilizeze la maximum politicile sale externe și de dezvoltare în vederea combaterii sărăciei, discriminării și marginalizării, a combaterii corupției și promovării bunei guvernante, precum și a prevenirii și soluționării conflictelor, toate aceste probleme contribuind la marginalizarea anumitor grupuri și sectoare ale societății.

*Regulamentul delegat (UE) nr.2015/1973 al Comisiei de completare a Regulamentului (UE) nr.514/2014 al Parlamentului European și al Consiliului cu dispoziții specifice privind raportarea neregulilor legate de Fondul pentru azil, migrație și integrare, precum și de instrumentul de sprijin financiar pentru cooperarea polițienească, prevenirea și combaterea criminalității și gestionarea crizelor*⁸⁹ are ca scop stabilirea neregulilor pe care statele membre trebuie să le raporteze Comisiei. Conform acestui regulament, statele membre informează în mod constant Comisia cu privire la inițierea, încheierea sau abandonarea oricărei proceduri sau oricărui demers de impunere de măsuri administrative, sancțiuni administrative sau sancțiuni penale cu privire la neregulile raportate, precum și cu privire la rezultatul acestor proceduri sau demersuri. În ceea ce privește utilizarea și prelucrarea informațiilor, Comisia poate utiliza orice informație transmisă de către statele membre pentru a efectua o analiză de risc, utilizând în acest scop un suport informatic și, pe baza informațiilor obținute, poate întocmi rapoarte și dezvolta sisteme care să servească la o mai eficientă identificare a riscurilor.

Informațiile furnizate intră sub incidența secretului profesional și sunt protejate la fel cum ar fi protejate de legislația națională a statului membru care le-a furnizat și de dispozițiile aplicabile instituțiilor Uniunii. Statele membre și Comisia iau toate măsurile de precauție necesare pentru a garanta că informațiile rămân confidențiale. Aceste informații nu se pot utiliza

⁸ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=OJ:JOL_2015_293_R_0004.

⁹ Publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 293, din 10 noiembrie 2015.

în niciun alt scop decât protecția intereselor financiare ale Uniunii, cu excepția cazului în care autoritățile care le-au furnizat și-au dat consimțământul expres în acest sens. Regulamentul a intrat în vigoare la 11 noiembrie 2015.

Trebuie menționată și *Decizia (UE) 2015/2071 a Consiliului de autorizare a statelor membre să ratifice, în interesul Uniunii Europene, Protocolul din 2014 la Convenția privind munca forțată din 1930 a Organizației Internaționale a Muncii în ceea ce privește articolele 1-4 din protocol privind aspectele referitoare la cooperarea judiciară în materie penală*¹⁰, prin care Uniunea promovează ratificarea convențiilor internaționale în domeniul muncii, clasificate de către Organizația Internațională a Muncii (OIM) ca fiind actualizate, pentru a contribui la eforturile Uniunii de a promova drepturile omului și munca decentă pentru toți, precum și de a eradica traficul de persoane, atât în interiorul, cât și în afara Uniunii. Protecția principiilor și a drepturilor fundamentale la locul de muncă reprezintă unul dintre aspectele esențiale ale acestor eforturi.

Astfel, potrivit prevederilor de la art.1 și art.2 statele membre sunt autorizate să ratifice Protocolul din 2014 la Convenția privind munca forțată din 1930 a Organizației Internaționale a Muncii, în ceea ce privește părțile cuprinse la articolele 1-4 ale protocolului, care intră în sfera de competență conferită Uniunii Europene prin articolul 82 alineatul (2) din TFUE și ar trebui să ia măsurile necesare pentru a întreprinde demersurile necesare în vederea depunerii instrumentelor de ratificare a protocolului pe lângă directorul general al Organizației Internaționale a Muncii cât mai curând posibil, de preferință înainte de 31 decembrie 2016.

La nivel național, au fost adoptate o serie de acte normative ale căror reglementări se referă printre altele și la promovarea și protejarea drepturilor omului.

În ceea ce privește **legislația electorală**, trebuie amintit pentru început că, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 408 din data de 10 iunie 2015 a fost republicată *Legea partidelor politice nr.14/2003*, lege care

¹⁰ Publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L 301, din 18 noiembrie 2015

reprezintă unul din pilonii legislației electorale naționale.

Legea nr.3/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.12/2014 privind modificarea Legii nr.35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr.67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr.215/20011 și a Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali¹¹, vine cu unele modificări în vederea eliminării problemelor apărute, urmărind asigurarea accesibilității și previzibilității legislației electorale. Astfel, au fost instituite reguli privind modalitatea de desemnare a câștigătorilor alegerilor parlamentare parțiale, inclusiv în situația egalității de voturi între doi sau mai mulți candidați, au fost stabilite cazurile în care se organizează alegeri parțiale etc.

Legea nr. 288/2015 privind votul prin corespondență, precum și modificarea și completarea Legii nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 866 din data de 19 noiembrie 2015, urmărește clarificarea unor aspecte referitoare la:

➤ *tipurile de alegeri la care se va utiliza votul prin corespondență*; acest tip de vot va fi utilizat la alegerile parlamentare, alegerile prezidențiale și alegerile pentru Parlamentul European.

➤ *categoriile de alegători care beneficiază de posibilitatea de a-și exercita dreptul de vot prin corespondență* sunt reprezentate numai de alegătorii cu domiciliul sau reședința în străinătate, conform legii.

➤ *modalitatea de înregistrare în evidențele electorale* stabilește că alegătorul cu domiciliul sau reședința în străinătate, care dorește să-și exercite dreptul de vot prin corespondență la alegerile pentru Senat și Camera Deputaților, alegerile pentru Președintele României și la alegerile pentru membrii din România în Parlamentul European se poate înscrie în Registrul electoral cu opțiunea pentru votul prin corespondență, prin cerere scrisă, prin intermediul formularului electronic pus la dispoziție on-line de către Autoritatea Electorală

¹¹ Publicată în M.Of., I, nr.18 din data de 9 ianuarie 2015.

Permanentă, perioadele de înscriere în Registrul electoral cu opțiunea pentru votul prin corespondență.

➤ *modalitățile de informare a alegătorilor din străinătate cu privire la procedura exercitării dreptului de vot prin corespondență*, se vor realiza prin intermediul Autorității Electorale Permanente și Ministerului Afacerilor Externe, iar între documentele transmise alegătorului se vor regăsi și instrucțiuni detaliate privind votul prin corespondență.

➤ *confecționarea și întocmirea materialelor necesare votării*.

➤ *procedura de transmitere către alegători a materialelor necesare votării*.

➤ *procedura de exprimare a opțiunii de vot*.

➤ *modalitatea de transmitere a opțiunii de vot către birourile electorale din țară*.

➤ *primirea, verificarea și numărarea buletinelor de vot și stabilirea rezultatului votului prin corespondență*.

➤ *atribuțiile organismelor electorale și ale instituțiilor implicate în organizarea și desfășurarea alegerilor*.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.37/2015 pentru modificarea și completarea Legii cetățeniei române nr.21/1991¹², prevede condiții mai ușoare decât cele existente, de dobândire a cetățeniei române de către cetățenii străini sau persoanele fără cetățenie care au contribuit în mod semnificativ la promovarea culturii, civilizației și spiritualității românești sau care pot contribui în mod semnificativ la promovarea imaginii României prin performanțe deosebite în domeniul sportului.

Printre modificările actului normativ, se regăsesc și clarificări referitoare la înțelesul dispozițiilor cu privire la persoanele care pot solicita redobândirea cetățeniei române în condițiile art.11 din lege, precum și reducerea termenelor în procedura de depunere a jurământului de credință față de România etc.

Legea nr. 295/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.119/1996 cu privire la actele de stare civilă¹³, vine în sprijinul protejării drepturilor cetățenilor români și stabilește că, *"în situații temeinic justificate,*

¹² Publicată în M.Of., I, nr. 697 din data de 15 septembrie 2015.

¹³ Publicată în M.Of., I, nr. 885 din data de 26 noiembrie 2015.

pentru copiii cetățeni români aflați în străinătate față de care s-a dispus o măsură de protecție specială, șefii misiunilor diplomatice și oficiilor consulare de carieră ale României pot înscrie, cu titlu gratuit, actele de stare civilă întocmite de autoritățile străine care îi privesc în registrele de stare civilă române, la solicitarea autorităților străine competente sau, după caz, a autorităților române cu atribuții în materie de protecție a copiilor."

Referitor la drepturile **persoanelor cu dizabilități**, a fost adoptată *Legea nr.193/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din data de 13 iulie 2015, ale cărei măsuri previn evitarea unor situații sociale complexe prin recuperarea de sume ce nu sunt disponibile beneficiarilor drepturilor de asistență socială și astfel a riscului de sărăcie și excluziune socială.

Legea nr. 266/2015 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.44/2014 pentru reglementarea unor măsuri privind recuperarea debitelor pentru beneficiile de asistență socială, precum și pentru modificarea art.101 din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din data de 9 noiembrie 2015, prevede că recuperarea sumelor reprezentând prejudicii/plăți nelegale din fonduri publice, stabilite de organele de control competente, acordate din bugetul de stat alocat Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice sau suportate din bugetele locale, cu titlu de beneficii de asistență socială, să fie exceptate de la prevederile art. 731 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

Legea nr. 194/2015 pentru modificarea și completarea Legii educației fizice și sportului nr. 69/2000,¹⁴ a fost adoptată în vederea asigurării respectării principiului egalității de șanse acordate sportivilor cu dizabilități în raport cu ceilalți sportivi precum și evitarea tratamentului discriminatoriu.

Astfel, sportul pentru persoanele cu nevoi

speciale este considerat a fi un complex de activități desfășurate în condiții specifice în grup sau individual de către persoane cu handicap fizic, senzorial, psihic și mixt. În cadrul *Programului național Sportul pentru toți*, un subprogram dedicat sportului pentru persoanele cu nevoi speciale, care practică sportul sistematic și organizat în scopul participării la competiții și obținerii victoriei asupra partenerului reprezintă o dovadă clară a respectării principiului nediscriminării, acordând premii egale sportivilor care au obținut medalii la competițiile organizate pentru sportivi cu handicap cu cele ale sportivilor medaliați la jocuri olimpice, campionate mondiale și campionate europene.

În ceea ce privește **problema violenței în familie** și luarea de măsuri pentru stoparea acestui fenomen, care reprezintă în mod cert o încălcare a drepturilor omului, în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 78 din data de 29 ianuarie 2015 a fost publicată *Ordonanța Guvernului nr.6/2015 privind modificarea și completarea Legii nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie* aprobată prin *Legea nr.160/2015 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului privind modificarea și completarea Legii nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 449 din data de 23 iunie 2015.

Astfel, atribuțiile în acest domeniu au fost preluate de către Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați, organ de specialitate al administrației publice centrale, aflat în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și prin care se vor derula programe de interes național care au ca scop prevenirea și combaterea violenței în familie, ocrotirea și sprijinirea familiei în vederea creșterii calității vieții acesteia, din diverse fonduri, în condițiile legii.

Un alt act normativ pe această temă îl reprezintă și *Legea nr.272/2015 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 842 din data de 12 noiembrie 2015, în care se prevede că o copie după dispozitivul hotărârii prin care s-a dispus cererea de emitere

¹⁴ Publicată în M.Of., I, nr. 507 din data de 9 iunie 2015.

a ordinului de protecție se comunică, în maximum 5 ore de la momentul pronunțării hotărârii, structurilor Poliției Române în a căror rază teritorială se află locuința victimei și/sau a agresorului.

Tot pe **tema violenței**, în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 979 din data de 30 decembrie 2015 a fost publicată *Legea nr.351/2015 privind modificarea art.27 alin.(1) din Legea nr. 217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie*.

Prin acest act normativ, Departamentul pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați al cărui principal rol este acela de a promova principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, va trebui să exercite funcții de strategie, reglementare, reprezentare și autoritate de stat în domeniul violenței în familie, să își completeze atribuțiile, în ceea ce privește strategiile și politicile Guvernului în domeniul violenței în familie, finanțarea sau cofinanțarea programelor de interes național în domeniul violenței în familie. Totodată, se stabilește că cererile pentru emiterea ordinului de protecție se judecă de urgență și, în orice situație, soluționarea acestora nu poate depăși un termen de 72 de ore de la depunerea cererii. Cererile se judecă în camera de consiliu, participarea procurorului fiind obligatorie.

Acest act normativ a apărut ca urmare a duratei mari de soluționare a cauzelor având ca obiect emiterea de ordine de protecție (în Raportul Comisiei Europene se precizează că nu s-a constatat creșterea soluționării prompte și eficiente a unor astfel de cereri, fiind necesară o eficientizare a protecției persoanelor victime ale violenței domestice).

Astfel, se urmărește eficientizarea soluționării cererilor privind ordinele de protecție pentru o mai bună protecție a victimelor violenței, prin reglementarea expresă a procedurii sus-menționate.

Violența în familie este un fenomen cu valențe multiple, prezent pe scară largă atât în România cât și la nivel european, pentru a cărei protejare și, nu în ultimul rând, în sprijinul activităților dedicate respectării drepturilor omului, se asigură printre altele și respectarea prevederilor *Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice*,

adoptată la Istanbul la 11 mai 2011, la care România a aderat în anul 2014.

În ceea ce privește **egalitatea de șanse între femei și bărbați**, în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 749 din data de 4 octombrie 2015, a apărut *Legea nr.229/2015 pentru modificarea și completarea Legii nr.202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați*, care reglementează că statul român, prin autoritățile competente, elaborează și implementează politici și programe în vederea realizării și garantării egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și eliminării tuturor formelor de discriminare pe criteriul de sex.

Conform prevederilor art.3¹ din lege, egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați se realizează în conformitate cu următoarele principii:

a) principiul legalității, potrivit căruia sunt respectate prevederile Constituției și legislației naționale în materie, precum și prevederile acordurilor și altor documente juridice internaționale la care România este parte;

b) principiul respectării demnității umane, potrivit căruia fiecărei persoane îi este garantată dezvoltarea liberă și deplină a personalității;

c) principiul cooperării și al parteneriatului, potrivit căruia autoritățile administrației publice centrale și locale colaborează cu societatea civilă și organizațiile neguvernamentale pentru elaborarea, implementarea, evaluarea și monitorizarea politicilor publice și a programelor privind eliminarea tuturor formelor de discriminare pe criteriul de sex, precum și pentru realizarea de facto a egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;

d) principiul transparenței, potrivit căruia elaborarea, derularea, implementarea și evaluarea politicilor și programelor din domeniu sunt aduse la cunoștința publicului larg;

e) principiul transversalității, potrivit căruia politicile și programele publice care apără și garantează egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați sunt realizate prin colaborarea instituțiilor și autorităților cu atribuții în domeniu la toate nivelele vieții publice.

De asemenea, se înființează Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între

Femei și Bărbați, care promovează principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în vederea eliminării tuturor formelor de discriminare bazate pe criteriul de sex, în toate politicile și programele naționale.

Astfel, se dorește eliminarea tuturor formelor de discriminare de gen, precum și realizarea efectivă a egalității de șanse între femei și bărbați.

O altă reglementare în domeniul protejării drepturilor fundamentale o reprezintă *Legea nr.217/2015 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.31/2002 privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii*,¹⁵ reglementează și interzicerea faptelor, nu numai a organizațiilor, simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob, introducerea definiției holocaustului pe teritoriul României, completarea cu noi prevederi referitoare la incriminarea unor fapte săvârșite de o persoană juridică etc.

În ceea ce privește **politica de azil și libera circulație a străinilor**, *Legea nr.331/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul străinilor*,¹⁶ are în vedere modificarea și completarea Legii nr.122/2006 cu privire la definirea unor termeni specifici care rezultă din necesitatea transpunerii directivelor de referință, la plata serviciilor prestate de interpreți/traducători (tarifele), care urmează să se facă potrivit Legii nr.178/1997 *pentru autorizarea și plata interpreților și traducătorilor folosiți de Consiliul Superior al Magistraturii, de Ministerul Justiției, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul Național Anticorupție, de organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, de birourile notarilor publici, de avocați și de executori judecătorești*, cu modificările și completările ulterioare.

De asemenea, sunt reglementate următoarele: situația privind renunțarea implicită la cererea de azil, situația exceptării de la procedura accelerată și de la procedura la frontieră a

cererilor de azil depuse de solicitanți cu necesități procedurale speciale (din categoria persoanelor vulnerabile), stabilirea obligației de atribuire a unui cod numeric personal tuturor solicitanților de protecție internațională, astfel încât aceștia să beneficieze de condițiile de primire prevăzute de *Legea nr.122/2006*, reglementarea expresă a posibilității ca reprezentanța din România a Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) să poată avea acces la documentele existente la dosarul străinului care a solicitat protecție internațională.

În ceea ce privește *Legea nr. 46/1991*, în vederea asigurării depline a dreptului la apărare, sunt instituite măsuri privind accesul la informații procedurale și la sistemul aferent, în condițiile legislației privind ajutorul public judiciar în materie civilă, precum și măsuri de restrângere a exercitării unor drepturi ale solicitanților de protecție internațională.

Alte măsuri vizează posibilitatea limitării sau retragerii beneficiului condițiilor materiale de primire acordat solicitanților de protecție internațională, în anumite situații obiective, reglementarea posibilității ca, în cazul depășirii capacității de cazare în spațiile administrate de IGI, solicitanții să poată beneficia, în limita fondurilor disponibile, de o sumă de bani în scopul închirierii unor spații de locuit etc.

Astfel, se asigură transparența în ceea ce privește beneficiul condițiilor de primire, în sensul instituirii posibilității monitorizării, de către organizații și organisme neguvernamentale naționale sau internaționale cu atribuții în domeniul migrației sau al respectării drepturilor omului, a respectivelor condiții. De asemenea, se instituie posibilitatea sesizării Instituției Avocatul Poporului, în scopul îndeplinirii atribuțiilor prevăzute de lege în domeniul protecției drepturilor omului.

Urmare celor menționate mai sus, această măsură legislativă duce la consolidarea juridică a drepturilor solicitanților de protecție internațională, la creșterea gradului de integrare a acestora în societatea românească și, nu în ultimul rând, la prevenirea cazurilor asociate fenomenelor negative specifice migrației ilegale.

Dreptul la educație, permanent aflat în sfera actelor normative care suferă modificări și

¹⁵ Publicată în M.Of., I, nr. 558 din data de 27 iulie 2015.

¹⁶ Publicată în M.Of., I, nr. 944 din data de 21 decembrie 2015.

completări, inclusiv în anul 2015, se regăsește și în modificările și completările aduse pe parcursul anului 2015 *Legii educației naționale nr.1/2011*, modificată prin:

➤ *Legea nr.95/2015 privind modificarea art.96 din Legea educației naționale nr.1/2011*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.304 din 5 mai 2015, care reglementează introducerea literei d) la alineatul (2) al articolului 96, prin care se prevede că "în consiliile de administrație ale unităților școlare, din cota rezervată părinților un loc este repartizat, cu drept de vot, unui reprezentant al elevilor, care a împlinit 18 ani." Astfel, se încearcă asigurarea transparenței actului educațional, dar și creșterea gradului de responsabilizare socială în rândul liceenilor, prin implicarea în deciziile instituției de învățământ.

➤ *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.41/2015 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru reglementarea unor măsuri bugetare*, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr.733 din 30 septembrie 2015, a fost adoptată în vederea asigurării bunei funcționări a sistemului național de învățământ.

De-a lungul anului 2015, au fost acte normative de declarare sau instituire a unor zile, respectiv:

➤ *Legea nr.22/2015 privind instituirea zilei de 28 iulie – Ziua Națională a Ambulanței din România*, prin care se asigură recunoașterea meritelor Serviciilor de Ambulanță din România în asigurarea și menținerea sănătății cetățenilor români;

➤ *Legea nr.23/2015 pentru declararea zilei de 8 mai Ziua egalității de șanse între femei și bărbați*, care vine în promovarea și respectarea politicilor promovate prin *Strategia națională 2014 – 2017* cum ar fi promovarea perspectivei de gen în politicile de ocupare, salarizare, mobilitate și migrație a forței de muncă, participarea echilibrată la decizie, creșterea gradului de conștientizare privind concilierea vieții de familie cu viața profesională, combaterea fenomenului de hărțuire și hărțuire sexuală la locul de muncă, monitorizarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților la procesul de decizie;

➤ *Legea nr.102/2015 privind instituirea Zilei Naționale a Portului Tradițional*, *Legea*

nr.103/2015 privind declararea zilei de 10 mai – sărbătoare națională;

➤ *Legea nr.273/2015 pentru declararea zilei de 1 octombrie Ziua de luptă împotriva cancerului de sân;*

➤ *Legea nr.274/2015 privind declararea zilei de 4 februarie Ziua luptei împotriva cancerului*, în contextul unui acces în mod egal al tuturor pacienților la sănătate;

➤ *Legea nr.279/2015 pentru instituirea Zilei limbii maghiare*, în contextul în care încă din 2001, ONU sărbătorește limbile oficiale, și în România s-au adoptat mai multe legi care statuează anumite zile ca fiind ziua limbii materne a unei anumite minorități naționale, recunoscând rolul semnificativ al minorităților naționale pe plan național (28 septembrie declarată ziua limbii cehe, 13 decembrie ziua limbii tătare).

În contextul în care statul român acordă o serie de drepturi persoanelor persecutate din motive politice prin Decretul-lege nr.118/1990, acestea trebuie permanent actualizate, motiv pentru care s-a impus adoptarea *Legii nr.69/2015 pentru modificarea Decretului-lege nr.118/1990 privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri*, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 229 din data de 3 aprilie 2015, în sensul dublării cuantumului indemnizațiilor persoanelor persecutate din motive politice, în recunoașterea eforturilor acestor persoane care s-au opus regimului opresiv în dorința de a-și exercita drepturile fundamentale.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în parteneriat cu Asociația Română pentru Promovarea Sănătății și Societatea Academică din România, a demarat în perioada 1 martie 2015–30 aprilie 2016 proiectul „*Discriminarea Imigranților în Domeniul Drepturilor Civile – DIM*”, care are ca scop promovarea înțelegerii multiculturale, a toleranței și combaterea discriminării imigranților în România prin cercetarea, în premieră, a fenomenului discriminării străinilor în domeniul drepturilor civile și îmbunătățirea măsurilor și practicilor antidiscriminare, care se

vor concretiza în recomandări de politici și măsuri antidiscriminare.

Un alt proiect desfășurat de CNCD în 2015, se intitulează „*Percepții și atitudini ale populației României față de Strategia națională de prevenire și combatere a discriminării*”, în urma sondajului efectuat cu ocazia derulării acestui proiect, constatându-se că 87% dintre persoanele intervievate au declarat că au auzit despre fenomenul de discriminare iar fenomenul discriminării în România este o problemă actuală care se manifestă des în România.

Proiectul „*Școala fără discriminare a părinților*” are ca scop dezvoltarea unor atitudini individuale și de grup pentru prevenirea discriminării, prin informarea și formarea adulților care se află în imediata apropiere a copiilor și sunt/devin modele pentru aceștia: părinți și cadre didactice.

În ceea ce privește *activitatea instituției Avocatului Poporului*, așa cum rezultă din comunicatele de presă ale instituției, în anul 2015 au fost acordate audiențe, au fost soluționate petiții, au fost efectuate anchete privind dreptul la protecția sănătății și la un nivel de trai decent, la condițiile de detenție din penitenciarele din România, cu privire la nerespectarea prevederilor Legii nr. 254/2013, a dreptului de proprietate privată, a dreptului la informație în penitenciare și la instituții publice, protecția copiilor și a tinerilor și protecția persoanelor cu handicap, a dreptului de petiționare și dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, libertatea conștiinței, protecția copiilor și a tinerilor, a dreptului la viață intimă, familială și privată, a dreptului la informație, problema refugiaților.

Ca parte integrantă din activitatea acestei instituții, trebuie amintită și promovarea unui recurs în interesul legii pentru stabilirea termenului de „nevăzător”, referitor la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.59 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice și respectiv ale art.47 alin.(2) din Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu privire la stabilirea înțelesului termenului de „nevăzător”. Avocatul Poporului consideră că prevederile sus-menționate sunt aplicabile și persoanelor cu grad de handicap accentuat, nu numai celor cu grad de handicap vizual grav,

astfel încât ambele categorii pot beneficia de pensie pentru limită de vârstă, în condițiile legii.

O altă acțiune a instituției Avocatului Poporului o constituie acțiunea desfășurată la Penitenciarul Rahova din București referitor la protestul deținuților de cult mozaic, cu privire la neasigurarea hranei corespunzătoare deținuților cultului mozaic din acest penitenciar, aceștia refuzând în semn de protest hrana, întrucât au apreciat că li se încalcă un drept fundamental. Cu toate acestea, Administrația Națională a Penitenciarelor a comunicat că nu este înregistrat niciun caz de refuz de hrană ca urmare a neacordării hranei în funcție de convingerile religioase, informațiile privind existența unei revolte fiind eronate.

Inițiativa acestei instituții de *sanționare a persoanelor vinovate din cadrul C.A.S.M.B., care poartă vina de nerezolvare a unor cereri în termen rezonabil, de nerespectarea termenelor de soluționare a cererilor pentru decontarea dispozitivelor medicale din perioada 2011-2015*, vine să întregească planul de activități din 2015.

Pe plan extern, activitatea instituției a cuprins printre altele participarea la cel de-al 10-lea Seminar al Rețelei Europene a Ombudsmanilor în Polonia având ca temă generală „*Ombudsmanii împotriva discriminării*”, respectiv drepturile persoanelor cu dizabilități, drepturile persoanelor vârstnice, drepturile minorităților naționale și monitorizarea activităților de returnare forțată etc. Trebuie menționată, *alegerea Avocatului Poporului, dl Victor Ciorbea, în cadrul Consiliului Institutului European al Ombudsmanului (EOI)*, lucrările Adunării Generale a EOI urmând să se desfășoare la București, în luna septembrie 2017, la aniversarea a 20 de ani de la înființarea instituției Avocatul Poporului.

În noiembrie 2015, a avut loc *Reuniunea privind mecanismele de coordonare la nivel regional în domeniul combaterii traficului de persoane*, în cadrul căreia au fost dezbătute teme de actualitate, precum migrația ilegală și riscurile asociate acesteia, investigarea grupărilor de criminalitate organizată specializate în traficul de migranți, evoluțiile și tendințele fluxurilor migraționiste la frontierele României.

Astfel, s-a confirmat faptul că în ceea ce

privește factorul de securitate și stabilitate, la nivel național fenomenul infracțional este sub control, atingându-se cel mai ridicat nivel al siguranței cetățeanului din ultimii șase ani.

Au existat diverse acțiuni cu ocazia aniversării *Zilelor Toleranței*, a *Zilei Internaționale a Persoanelor cu Dizabilități*, zi proclamată de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite în 1992, pentru a sublinia necesitatea depunerii de eforturi pentru soluționarea problemelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, pentru respectarea drepturilor și îmbunătățirea condițiilor de viață ale acestora.

Urmare a unui demers inițiat de Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, la începutul anului 2015 s-a procedat la *modificarea programului informatic al instanțelor* astfel încât să fie posibilă transmiterea prin poștă electronică către părțile dintr-un proces, dar și către reprezentanții legali ai acestora, a încheierilor de ședință sau a hotărârii judecătorești imediat ce acestea sunt încărcate în sistemul ECRIS. Ministerul Justiției consideră că o comunicare online reprezintă o alternativă modernă care înseamnă economie de bani și timp pentru justițiabili și/sau pentru avocații acestora, dar și reducerea duratei proceselor și eficientizarea sistemului.

Cât privește *situația României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului*, cu toate că numărul dosarelor nu este unul mulțumitor, există totuși cauze în care România a recunoscut încălcarea Convenției (155 de cauze), articolul cel mai des confirmat a fi încălcat în anul 2015 fiind articolul 6 alin.(1) din Convenție, respectiv dreptul la un proces echitabil.

*Legea nr. 146/2015 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.93/2014 privind realizarea unor angajamente ce derivă din hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului Moldovan și alții împotriva României nr.1 din 5 iulie 2005 și Moldovan și alții împotriva României nr.2 din 12 iulie 2005,*¹⁷ reprezintă una din consecințele ratificării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, în urma căreia statul trebuie să execute, cu bună credință și cu celeritate, toate hotărârile pronunțate de Curtea

Europeană a Drepturilor Omului.

Având în vedere angajamentele României urmare *Hotărârii Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Moldovan și alții împotriva României nr.1 (din 5 iulie 2005)*, inclusiv stimularea participării romilor la viața economică, socială, educațională, culturală și politică a comunității locale din localitatea Hădăreni, județul Mureș, prin promovarea unor programe de asistență mutuală și dezvoltare comunitară, cu toate acestea unele dintre obiectivele *Programului de dezvoltare comunitară în localitatea Hădăreni, județul Mureș, pentru perioada 2006-2008*, nu au fost încă duse la îndeplinire, nu au fost atinse.

Astfel, a devenit necesară realizarea de investiții în acest sens, respectiv realizarea unui imobil cu destinația de centru medical local și a unui obiectiv economic cu destinația de hală pentru fabricarea produselor din beton pentru construcții.

Prin *Legea nr.137/2015 pentru acceptarea jurisdicției obligatorii a Curții Internaționale de Justiție*,¹⁸ se acceptă jurisdicția obligatorie a Curții Internaționale de Justiție, în baza art.36 alin.(2) și (3) din Statutul Curții Internaționale de Justiție, parte integrantă a Cartei Organizației Națiunilor Unite, în legătură cu orice diferend referitor la fapte sau situații apărute după data formulării acestei declarații, cu anumite excepții:

➤ orice diferend cu privire la care părțile în cauză au fost de acord sau vor fi de acord să recurgă la altă metodă de soluționare pașnică în vederea obținerii unei decizii definitive și obligatorii;

➤ orice diferend cu un alt stat care a acceptat jurisdicția obligatorie a Curții Internaționale de Justiție în conformitate cu art.36 alin.(2) al Statutului Curții cu mai puțin de 12 luni înainte de depunerea cererii de chemare în judecată în fața Curții sau în cazul în care această acceptare a fost făcută numai în scopul soluționării unui anumit diferend;

➤ orice diferend referitor la protecția mediului înconjurător;

➤ orice diferend referitor la sau în legătură cu ostilități, războaie, conflicte armate, acțiuni individuale sau colective întreprinse în legitimă apărare sau în îndeplinirea de funcții în

¹⁷ Publicată în M.Of., I, nr. 423 din data de 15 iunie 2015.

¹⁸ Publicată în M.Of., I, nr. 408 din data de 10 iunie 2015.

conformitate cu orice decizie sau recomandare a ONU, desfășurarea de forțe armate în străinătate, precum și decizii cu privire la acestea;

➤ orice diferend care se referă la sau este legat de folosirea în scop militar a teritoriului României, inclusiv a spațiului aerian și a mării teritoriale sau a zonelor maritime, unde România exercită drepturi suverane și jurisdicție suverană;

➤ orice diferend referitor la chestiuni care, conform dreptului internațional, aparțin exclusiv jurisdicției naționale a României.

Astfel, este facilitat accesul la jurisdicția Curții și este subliniat interesul României în protejarea și promovarea statului de drept și, nu în ultimul rând, a respectului acordat față de dreptul internațional.

În planul *relațiilor internaționale*, se poate menționa și *Legea nr.5/2015 pentru ratificarea Înțelegerii în domeniul securității sociale între Guvernul României și Guvernul de la Quebec, semnată la Quebec, la 19 noiembrie 2013*,¹⁹ care se va aplica legislației românești în ceea ce privește prestațiile de boală și maternitate, pensiile de bătrânețe, de invaliditate, de urmaș, ajutorul de deces, și prestațiile în caz de accidente de muncă și boli profesionale.

Egalitatea de tratament reprezintă pilonul central al înțelegerii și privește categoria persoanelor care sunt sau au fost supuse legislației României sau Quebecului sau care au dobândit drepturi în virtutea acelei legislații. Înțelegerea va intra în vigoare la data ultimei notificări prin care fiecare parte notifică celeilalte părți îndeplinirea procedurii interne necesare pentru intrarea în vigoare a înțelegerii, cu posibilitatea oricărei părți de a înceta valabilitatea înțelegerii notificând aceasta celeilalte părți.

Legea nr. 336/2015 pentru ratificarea Acordului dintre România și Republica Albania în domeniul securității sociale, semnat la București la 27 februarie 2015, publicată în Monitorul Oficial, al României, partea I, nr. 953 din data de 23 decembrie 2015, care se va aplica legislației din România privind indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă determinată de boli obișnuite sau accidente în

afara muncii; indemnizația de maternitate; pensiile de bătrânețe, invaliditate și urmaș; ajutorul de deces; prestații în natură și în bani în caz de boală și maternitate; prestații în natură și în bani în caz de accident de muncă și boală profesională.

În ceea ce privește Republica Albania, acordul se va aplica legislației care reglementează prestațiile în bani în caz de boală pentru salariați, prestațiile în bani în caz de maternitate pentru salariați și lucrători independenți, precum și pentru angajatori, prestațiile în bani în caz de accidente de muncă și boli profesionale pentru salariați, pensiile de bătrânețe, invaliditate și urmaș pentru salariați și lucrători independenți, precum și pentru angajatori și prestațiile în natură din cadrul Schemei Obligatorii de Asigurări de Sănătate.

Acordul este încheiat pentru o perioadă nedeterminată și intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării unei perioade de trei luni de la data ultimei notificări prin care Părțile Contractante se informează reciproc despre îndeplinirea procedurilor legale interne necesare intrării în vigoare.

Legea nr.349/2015 pentru ratificarea Tratatului dintre România și Republica Kazahstan privind transferarea persoanelor condamnate, semnat la București la 14 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial, al României, partea I, nr. 978 din data de 30 decembrie 2015, a apărut, așa cum se specifică și în preambulul tratatului, ca urmare a dorinței de a promova o cooperare eficientă între cele două părți cu privire la transferul persoanelor condamnate, în scopul facilitării reabilitării și reintegrării sociale, reglementându-se autoritățile centrale, condițiile transferării, notificarea actelor de procedură, localizarea sau identificarea persoanelor și a obiectelor, efectuarea de comisii rogatorii, transferul temporar al persoanelor deținute, executarea cererilor de percheziție, sechestrul și confiscare, transmiterea de documente, materiale de probă etc.

Participarea activă a cetățenilor Uniunii Europene și, implicit, și ai României, la viața publică reprezintă piatra de temelie a unei societăți democratice, iar consolidarea statului de drept trebuie să reprezintă o prioritate pentru toate statele membre ale Uniunii. Un stat de

¹⁹ Publicată în M.Of., I, nr. 29 din data de 1 ianuarie 2015.

drept în care drepturile omului trebuie să aibă parte de respectul cuvenit, să fie protejate și promovate pe măsura reglementărilor cuprinse în documentele interne și internaționale adoptate de-a lungul anilor.

Poate, mai mult ca niciodată, urmare a unui an 2015 marcat de provocări multiple, este necesar să se conștientizeze că drepturile și libertățile fundamentale ale omului trebuie protejate, respectate și promovate pe scară largă,

cu implicarea activă și permanentă a reprezentanților societății civile, pornind de la fiecare cetățean în parte.

Păstrând evoluția ascendentă și alinierea la legislația Uniunii Europene și a altor organisme internaționale și regionale, drepturile omului implică și pe viitor, angrenarea tuturor factorilor decizionali la nivel intern, comunitar și internațional urmărind crearea unui climat favorabil respectării și promovării acestora.

DECLARAȚIA LA FINALUL MISIUNII PROFESORULUI PHILIP ALSTON, RAPORTOR SPECIAL AL CONSILIULUI ONU PENTRU DREPTURILE OMULUI PE PROBLEME DE SĂRĂCIE EXTREMĂ ȘI DREPTURILE OMULUI

București, 11 noiembrie 2015

1. Introducere

Este o perioadă tragică și dificilă pentru România, urmare a incendiului din clubul Colectiv din data de 30 octombrie. Dar această perioadă se poate dovedi a fi, în egală măsură, una de solidaritate și reînnoire. Negarea, corupția, serviciile publice inadecvate, și o anumită lipsă de răspundere din partea oficialităților au ajuns acum în centrul atenției în mod dramatic.

Am întâlnit patologii similare în ceea ce privește abordarea României față de problema sărăciei, cu care mult prea mulți cetățeni ai săi se confruntă în continuare. Mulți oficiali refuză să accepte gradul ridicat de sărăcie din țară și discriminarea foarte adânc înrădăcinată împotriva categoriilor celor mai sărace a populației, în special a romilor. În ceea ce privește corupția, s-au făcut progrese semnificative cu privire la cazurile mai mari, dar există în continuare un anumit grad de mică corupție, legată de accesul la, sau excluderea de la o serie de servicii sociale. Serviciile publice, în special acelea ce vizează populația mai săracă, dar nu numai, sunt în general, la cel mai scăzut nivel din Europa, raportat la o serie de indicatori. Mi s-a spus adesea că sărăcia este o alegere. Așa este, dar alegerea este făcută adesea la nivel de politici guvernamentale, mai degrabă decât de persoanele afectate de sărăcie. De asemenea, trebuie spus și că o prea mare parte a

administrației opune rezistență ideii de transparență, de consultare și de responsabilitate

Am avut ocazia să vorbesc cu mulți miniștri și secretari de stat, cu reprezentanți ai unor organizații internaționale cheie prezente în România și cu reprezentanți ai societății civile. Am întâlnit mulți oameni ce trăiesc în condiții de sărăcie extremă, din diferite zone precum București, Cluj-Napoca, județul Bacău și județul Prahova. Doresc să mulțumesc Guvernului pentru cooperarea foarte bună ce mi-a facilitat misiunea în România.

Societatea română este, în prezent, profund divizată; nu este vorba doar de o diviziune rural/urban, menționată de mai mulți interlocutori, și, mai important, de o diviziune între cei peste 40% din populație care se confruntă în continuare cu riscul sărăciei sau excluziunii sociale, și ceilalți, a căror bunăstare este prioritatea evidentă a multor politici oficiale. În raportul meu final, care va fi dat publicității în luna iunie a anului 2016, voi oferi mai multe detalii cu privire la aspectele discutate mai jos, și cu privire la altele.

Întrucât această perioadă este considerată a fi un important moment de răscruce pentru România, mulți dintre interlocutorii mei, inclusiv cei de la nivel guvernamental, m-au